

Còn phân biệt hai loại tiếng Anh: (1) tiếng Anh “hồi thoái” và (2) tiếng Anh “hàn lâm”

Hai loại tiếng Anh

Còn phân biệt hai loại tiếng Anh: (1) tiếng Anh “hồi thoái” đó truyền thông trong các cuộc giao tóm hàng ngày, và (2) tiếng Anh “hàn lâm” đó dùng trong học đàng, trong sách giáo khoa, trong các cuộc tranh luận trí thức, và trong các loại văn viết trang trọng. Muốn thành công nói học đàng, tốt cần các học sinh biết bao nhiêu “chữ ngõ” đó có cả hai thứ tiếng Anh này. Các học sinh giỏi ngoài quỹ thời gian có thể làm chủ đàng tiếng Anh hồi thoái khá nhanh, trong khoảng thời gian 2 năm. Nhưng các em cần khá nhiều thời gian (từ 5 đến 7 năm, hay hơn nữa) mới có thể đàng mực tiếng Anh hàn lâm của các học sinh born cùng lứa tuổi, khi sinh ra chỉ nói tiếng Anh.

Tiếng Anh đặc hôc sinh ngoôi quôc thô đôc thô nào?

Nhiều công trình khéo cùu trong vòng 25 năm nay cùa các chuyên gia về song ngữ và song văn, nhô giáo sôi James Cummins tôi Gia nã đôi và nhôt là giáo sôi Stephen Krashen tôi Hoa kô, đôa ra giôt cho rông hôc sinh ngoôi quôc thô đôc (acquire) tiêng Anh khi mà các em hiôu đôc đôi u ngôi khôc diôn tô vôi các em qua thô tiêng nói ôy, trong môt trông thái tinh thôn thoôi môi, chô không phôm khi mà các em hôc thuôc lông các tô vông hoôc côm côi làm các bài tôp vôn phôm khô khan và môyc trong tiêng Anh. Do đó, các bài hôc tiêng Anh hôu hiôu nhôt phôi là nhông cuôc đôam thoôi hôp dôn, nhông câu chuyôn lôi cuôn, nhông bài ca, nhông sinh hoôt nhôm vui tôi đô cùng nhau thôc tôp tiêng nói môi, mà tôt cô hôc sinh đôu thích tham gia. Khi các em nhôn đôc nhông thông đôp, nhông chia xô mà các em có thô hiôu đôc (danh tô chuyên môn gôi chung yôu tô quan trông này là “comprehensible input”) trong tiêng Anh, thì viôc thô đôc ngôn ngữ ôy sôi tô đông xôy ra trong não bô các em.

Kiến thức bôi cônh

Một phôm thông tin cho tiêng Anh trô thành “có thô hiôu đôc” đô đi đôn chô “có thô thô đôc” là cung côp cho các hôc sinh kiôn thôc bôi cônh (background information). Kiến thức bôi cônh có thô chô là môt bôc hình liên hô, môt tôa đô cho câu chuyôn, hoôc môt dàn bài sôi lôc viôt trên bông cho đôn văn, nhông nó lôi có hiôu lôc giôp cho các em hiôu thêm. Chúng ta có thô tóm tôt nhông đôi u vôa nói qua môt biôu đô tiôn trình nhô sau, trong đó ký hiôu “=>” xin đôc là “đôn đôn”:

Kiến thức bôi cônh => Thông điôp có thô hiôu đôc

Thông điôp có thô hiôu đôc => Ngôn ngữ sôi đôc thô đôc

Tiếng Việt và kiến thức bôi cônh

Khi đôc hôc hôi bông tiêng môi đô, hôc sinh Việt Nam nào cũng dô dàng thu thôp đôc kiôn thôc giáo khoa cũng nhô kiôn thôc tông quát ngoài đô. Kiến thức này sôi làm cho hôc liôu viôt bông tiêng Anh dô hiôu hôn, và do đó viôc thô đôc tiêng Anh sôi mau chóng hôn. Biôu đô dôi

đây là tóm tắt của chương trình học hỏi này:

Học hỏi bằng tiếng Việt => Kiến thức bài chính gia tăng

Kiến thức bài chính gia tăng => Học liệu tiếng Anh thành đỗ hiếu học

Học liệu tiếng Anh thành đỗ hiếu học => Tiếng Anh thực tế có mauchóng hồn

Qua thực tế, nếu đã nắm vững được kiến thức giáo khoa qua tiếng Việt, thì khi học sinh they kien thuc they dinh trong tiếng Anh, các em sẽ hiểu ngay. Xin đưa ra một thí dụ để làm sáng tỏ điều này. Giả sử có hai em học sinh người Việt chia bài tiếng Anh cùng xin vào học lớp 4 từ một trường tiếng học tại M. Khi ở Việt Nam, em A đã học toán rất kỹ, nhưng em B không đặc biệt may mắn như thế, và giờ đây hai em đều phải học chung trình toán lớp 4 bằng tiếng Anh. Em nào có điểm hơn? Hiểu nhiên là em A, vì em này sẽ học thêm đặc biệt toán (vì có căn bản học toán bằng tiếng Việt) và thực tế tiếng Anh dễ dàng (vì học liệu tiếng Anh qua môn toán sẽ không cần đến hiểu học). Ngược lại, em B không học thêm đặc biệt môn toán (vì một căn bản từ học còn quê nhà) và cũng khó lòng thực tế tiếng Anh qua môn toán đặc biệt (vì môn toán đã trả nên không cần đến học). Tóm lại, kiến thức bài chính thiệt lớp qua tiếng Việt sẽ làm bài học tiếng Anh dễ hiểu hơn, và đó là giúp các em phát triển từ vựng, cú pháp, cũng như khả năng đọc và viết tiếng Anh.

Phát triển khả năng đọc và viết qua tiếng Việt

Một số nhà nghiên cứu về giáo dục song ngữ mới đây cho thấy con đẻ ngón ngữ nhạy bén đến khả năng đọc và viết (literacy) là qua ngôn ngữ mère đẻ. Khả năng trí tuệ này có thể đặc biệt hiệu quả sau hai lần thử nghiệm. Lần thử nghiệm thứ nhất (qua lăng kính "học thông") coi khả năng đọc và viết thông qua nghĩa vụ sẽ làm cho đặc biệt mère thong kí hiếu (code), để giúp người ta đọc và viết thành tựu mère cách văn phorm và chính xác phorm trong các giao dịch thương mại. Người có khả năng này có thể nhìn chung viết mà suy ra ý nghĩa, căn cứ vào kiến thức bài chính. Lần thử nghiệm thứ hai (qua lăng kính "hàn lâm") về khả năng đọc và viết coi đó là khả năng dùng ngôn ngữ để thông tin minh, vân vân, trong lãnh vực học hàn lâm

và trí tuệ cao đđ. Khó nñng đđc và viñt theo lñi nhìn thó hai này cñn đđc bñt đđu tñi nhà, nhñ khi cha mñ đđc truyñn bñng tiñg mñ đđ cho con cái nghe, hoñc khi ngñi lñn thó luñn vñi tri em vñ nhñng đđ tài hñp vñi tuñi tác các em và khuyñn khích các em sñ dñng các khó nñng so sánh, phân tích, tñng hñp, và lñng giá các vñn đđ đang đđc thó luñn. Thñt vñy, các trñ em nào khi nhñp hñc mà không có nhñng kinh nghiñm nói và viñt quÿ báu đó qua tiñg mñ đđ đđ chuñn bñ cho khó nñng đđc và viñt tiñg Anh thì quñ là quá thiñt thòi!

Khó nñng đđc và viñt tñ đñng chuyñn nhñng

Nñu “đđc” là nhìn vào chó viñt đđ lñy ra ý nghĩa, thì hiñn nhiên đđu lñy đđc thó c hiñn dñ dàng nhñt trong mñt ngôn ngõ mà các hñc sinh thông thó rñi, tñc là tiñg mñ đđ. Mñt khi các em đñ “đđc” đđc tiñg Viñt thì khó nñng trí tuệ này hñu nhñ tñ đñng chuyñn sang tiñg Anh. Nói mñt cách khác, khó nñng đđc và viñt giñi tiñg Viñt và tiñg Anh cña các em có thó coi nhñ “cùng chung mñt mñi” và mñi liên hñ cña chúng là mñt “bình thông đáy.” James Cummins mñnh danh mñi liên hñ quan trñng này là “the common underlying proficiency,” theo đó nñu mñt ngôn ngõ đđc và viñt giñi tiñg mñ đđ rñi thì ngñi iñy ra công chinh phñc. Ngñi lñi, mñt ngôn ngõ không biñt đđc và viñt tiñg mñ đđ thì ngñi iñy sñ gñp muôn vàn khó khăn khi chinh phñc mñt ngôn ngõ khác.

Giáo chñc dñy tiñg Anh cho hñc trò ngoñi quñc tñi Hoa kñ và Gia nñ đđi, nhñt là bñc trung hñc, rñt ái ngñi khi trong lñp hñ có nhñng hñc trò chñ a biñt đđc và viñt tiñg mñ đđ cña các em. Các em này thñng là nñn nhñn cña chiñn cuñc, cña nghèo đói, nên đñ lñ viñc hñc lñ quê nhà; nay đđc đđnh cña tñi Bñc Mñ lñi bñ thñm mñt thách thó c ngñt nghèo vñ giáo dñc, tñi nghiñp thay!

* Đàm Trung Pháp.